

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ І ГАРАНТУВАННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ НА ДОСВІТІ ФРАНЦІЇ

На практиці муніципальні органи досить часто стикаються з масованим потоком дублюючих одне одного інформаційних запитів з боку різних державних структур, власним розумінням контролюючих органів законодавчих приписів й повноважень місцевих органів влади, прогалинами законодавчого регулювання порядку здійснення контрольних заходів, особливо щодо реалізації делегованих повноважень. Недостатньо ефективною є й діяльність судової системи щодо захисту прав місцевого самоврядування.

Аналізуючи організацію місцевого самоврядування у Франції, перш за все, зазначимо, що досвід цієї держави був запозичений у процесі розбудови місцевої влади в Україні, однак, зі своєю пострадянською специфікою.

Сьогодні Франція порівняно з іншими демократичними країнами Європи є досить централізованою державою. Саме тут існують стійкі традиції міцної державної влади, яка відіграє провідну роль на рівні департаментів та регіонів.

Організація місцевого самоврядування сучасної Франції побудована за континентальною моделлю, згідно з якою у середніх ланках адміністративно-територіального устрою співіснують місцеві органи державної виконавчої влади і органи місцевого самоврядування. Місцеве самоврядування у повному обсязі здійснюється на рівні комун і департаментів. В межах департаментів Франції діють представники уряду – префекти. Відповідно до Конституції Франції Представники Уряду в департаментах і територіях відповідають за національні інтереси, адміністративний контроль і дотримання законів.

Префекти в межах управлінської функції керують діяльністю відділів, управлінь і агентств, які представляють центральний уряд, а в межах контрольної здійснюють державний контроль за законністю рішень і дій виборних органів та посадових осіб департаменту. Виконавчим органом у департаменті є голова генеральної ради (місцевого представницького самоврядного органу), у віданні якого перебувають усі місцеві адміністративні служби. Комуни управляються комунальною (муніципальною) радою і мером, який обирається членами цієї ради. У Франції немає органів самоорганізації населення: квартальних, вуличних, будинкових комітетів. Крім того, територіальні колективи рідко

використовують такі форми безпосереднього здійснення місцевого самоврядування як загальні збори громадян або місцевий референдум.

У системі організації місцевої влади Франції не тільки чітко розмежовані функції і повноваження органів публічної влади, а й створені реальні гарантії самостійності місцевого самоврядування, передусім економічні.

Економічною основою місцевого самоврядування Франції виступає, перш за все, комунальна власність, а фінансовою основою - місцеві податки і збори, державні дотації, кредити і субсидії, а також участь органів місцевого самоврядування у фінансово-кредитних відносинах. Зовнішні доходи (державні дотації та кредити) у структурі доходної частини місцевих бюджетів в середньому складають 37%. Від імені держави опіку місцевого самоврядування здійснюють відповідні відділи Міністерства економіки і фінансів, а також МВС. Останнє відомство розподіляє між територіальними колективами кошти, що виділяються міністерством економіки і фінансів.

Загальна дотація місцевому самоврядуванню містить у собі базову, вирівнюючу, компенсаційну і спеціальну дотації. Базова дотація (близько 40%) обчислюється, виходячи з чисельності населення комуни; вирівнююча (близько 37,5%) - з урахуванням розриву в рівнях фінансової забезпеченості (показник фіскального потенціалу і втрат у доходах місцевих бюджетів); компенсаційна (близько 22,5%) - з урахуванням спеціальних функцій заради комун, і, врешті-решт, спеціальна - поширюється на курортні комуни, деякі великі міста. Існують також дотація на капітальні витрати та міська солідарність, встановлена для слаборозвинених комун. Окрім дотацій, передбачаються також спеціальні державні субсидії, які мають цільовий характер і виділяються або з державного бюджету, або зі спеціальних національних фондів.

В Україні французька модель була викривлена у бік запровадження прямого державного управління на рівні районів і областей. На регіональному рівні були створені органи місцевого самоврядування, позбавлені права утворювати власні виконавчі органи й здійснювати самостійне управління частиною місцевих справ. Значну кількість повноважень, законодавчо закріплених за органами місцевого самоврядування, районні та обласні ради делегували місцевим держадміністраціям. Останні перетворилися у виконавчі органи державної влади, які одночасно здійснюють функції місцевого самоврядування. Тому відновлення регіонального місцевого самоврядування з власними виконавчими органами, встановлення оптимальної системи розподілу повноважень за рівнями влади й демократизація системи муніципального управління є найважливішими завданнями реформи місцевого самоврядування.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ
СТУДЕНТСЬКЕ НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО

ЮРИДИЧНА ОСІНЬ 2016 РОКУ

Збірник тез доповідей та наукових повідомлень
учасників всеукраїнської наукової конференції молодих учених

15 листопада 2016 р.

м. Харків

УДК 340(043.2)

Адреса редакційної колегії:

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого,
вул. Пушкінська, 77, Харків, 61024, Україна

Тези друкуються мовою оригіналу, відображають позицію автора,
який несе відповідальність за зміст

Юридична осінь 2016 року: зб. тез доповідей та наук. повідомл.
учасників всеукр. наук. конф. молодих учених (Харків, 15 листоп. 2016 р.)
/ за заг. ред. А.П. Гетьмана. – Х.: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого:
Мадрид, 2016. – 235 с.

УДК 340(043.2)

©Національний
юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2016
© «Друкарня «Мадрид»», 2016